

Rijksoverheid

Chatberichten archivering

tijdelijke instructie voor
bewindspersonen

Achtergrond

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed heeft onderzoek gedaan naar de archivering van chatberichten bij het ministerie van Algemene Zaken. In haar rapport van 3 oktober 2022 oordeelt de Inspectie dat de *Instructie bewaren chatberichten* niet voldoet aan de eisen van de Archiefwet en doet de aanbeveling de instructie c.q. het beleid daarmee in lijn te brengen.

In afwachting van de implementatie van het uitgeschreven, aangescherpte beleid zoals op hoofdlijnen uiteengezet in de kabinetsreactie van 6 april 2023 worden de chatberichten van de leden van het kabinet bewaard ten behoeve van veiligstelling en archivering en worden er dus geen zakelijke chatberichten verwijderd. Met uitzondering van partij-politieke en privé-berichten, die vallen immers niet onder de reikwijdte van de Archiefwet zoals de Inspectie zelf ook concludeert (paragraaf 2.4.7, p.13). Voor chatberichten van rijksambtenaren hanteren we voorsnog het beleid in de *Instructie bewaren chatberichten* totdat het aangepaste beleid is uitgeschreven en ingevoerd.

Nieuw: In de ministerraad van 14 april 2023 is besproken dat de werkwijze voor bewindspersonen meer harmonisering tussen departementen behoeft, waarbij de werkwijze van BZK als 'best practice' is gedeeld. In het commissie debat van 24 mei 2023 is toegezegd dat de tijdelijke instructie wordt aangepast rond externe contactpersonen. De instructie is hierop aangepast.

Gehanteerde definities

privé-informatie: Deze is tweeledig. Allereerst uit het zich in met wie er wordt gecommuniceerd. Gaat het om een privé-persoon, niet zijnde een werk -of bestuurlijk contact, dan betreft het bij uitstek privé-informatie. Daarnaast uit het zich in de inhoud van de communicatie. Is die niet bestuurlijk maar puur privé van aard, dan betreft het eveneens privé-informatie. Ongeacht of het een werk -of bestuurlijk contact betreft. Denk daarbij aan felicitaties en condoleances. Maar ook een steunbetuiging in een bestuurlijke kwestie van een bewindspersoon aan een collega-bestuurder valt onder de definitie privé-informatie.

partij-politieke informatie: Berichten van bewindslieden met partijgenoten over onderwerpen die hun partij aangaan. Dit kan betrekking hebben op zowel interne partijaangelegenheden als inhoudelijke partijpolitieke standpunten.

Uitgangspunten

- Beperk het gebruik van SMS en berichtenapps.
- Scheid privé, partij-politieke en zakelijke conversaties en maak hiervoor gebruik van een zakelijke telefoon én een privé-telefoon.
- Verwijder geen zakelijke berichten van de eigen telefoon totdat het beleid rond sms en chatberichten is aangepast
- Zorg ervoor dat 'automatisch verwijderen van berichten' uitgezet is.
- Maak geen gebruik van opties voor eenmalige weergave.
- Pas zakelijke berichten na verzending niet meer aan.
- Verwijder zakelijke berichten (inclusief foto's video's en dergelijke) na verzending niet.
- Vraag afzenders om bovenstaande regels ook toe te passen, wanneer blijkt dat zij dit niet doen.
- Maak binnen de organisatie afspraken (en leg die vast) met welke frequentie berichten worden veiliggesteld en wie dit doet. Informatiespecialisten kunnen hier ondersteuning bij bieden. Rijksbreed is de afspraak dat de berichten minimaal maandelijks worden veiliggesteld.

Nota bene:

Overheidsorganisaties archiveren werkgerelateerde chatberichten van hun bewindslieden in een door de organisatie beheerd systeem en/of omgeving. Privé en partij politieke berichten worden niet gearchiveerd. In het interdepartementale project archiveren chatberichten van het programma Open Overheid is ruimte voor het uitwerken van casuïstiek omtrent de duiding van de concepten partij-politiek, zakelijk en privé in relatie tot de archivering van chatberichten, wat meer duidelijkheid moet geven over welke berichten wel en welke niet in aanmerking komen voor archivering.

Het kabinet heeft in de kabinetsreactie op de adviesrapporten over chatberichtenarchivering en informatiebeheer van 6 april 2023 de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het voornemen geuit dat archiveren niet per stuk en handmatig gebeuren moet, maar structureel, als geheel en zoveel mogelijk geautomatiseerd ondersteund door informatieprofessionals. Hier wordt in de uitvoering naartoe gewerkt.

Instructie

Correcte instelling voor "Automatisch verwijderen - uit"

Deze instructie beschrijft hoe de functie "automatisch verwijderen" correct kan worden ingesteld op de mobiele telefoon.

Bij Whatsapp:

1. Open de app Whatsapp
2. Ga naar "instellingen" [Rechtsonder]
3. Ga naar Accounts
4. Ga naar Privacy
5. Zoek naar "Berichten met vervaldatum"
6. Zet de optie Standaardtimer voor berichten op 'UIT'

Bij Signal:

1. Open de app Signal
2. Klik op je eigen foto [Linksboven]
3. Ga naar "instellingen"
4. Ga naar "Privacy"
5. Zoek naar "Verlopende berichten"
6. Zet de optie "Standaard-tijdspanne voor toekomstige gesprekken" op 'UIT'

De optie 'eenmalige weergave' niet gebruiken

Deze optie is in te stellen per foto of video. Zorg ervoor dat je deze optie niet gebruikt.

Bij Whatsapp:

1. Open de app Whatsapp
2. Open een individuele chat of groepschat.
3. Tik op de + onder aan het scherm.
4. Kies een foto of video.
5. Zorg hierbij dat het pictogram niet is aangeklikt.

Bij Signal:

1. Open de app Signal
2. Open een individuele chat of groepschat.
3. Tik op de + onder aan het scherm.
4. Kies een foto of video.
5. Zorg hierbij dat het pictogram niet is aangeklikt.

Versies

04-10-2022	v1.0 Initiele versie (CIO Rijk)
21-06-2023	v1.9 Uitgangspunten rond vernietigingsopties zijn aangevuld, instructie is aangevuld met waarschuwing voor optie eenmalige weergave. (CIO Rijk)
04-07-2023	v2.0 Versie naar aanleiding van ICBR behandeling inclusief de door ICBR gevraagde aanvullingen (zie nota bene) inclusief aanpassing indeling tekstblokken in de instructie.

Nota bene:

d.d. juni 2023 hebben rijksoverheidsorganisaties nog niet de mogelijkheid om chatberichten uit de chat applicatie Signal veilig te stellen via geautomatiseerde bulkexport. Het project archivering chatberichten van Open Overheid onderzoekt de mogelijkheid om software in te zetten waarmee deze berichten alsnog in bulk kunnen worden gearcheveerd. Als dit niet haalbaar blijkt moet worden overwogen om te stoppen met het gebruik van Signal (en andere chat applicaties die geen archiveringsfunctionaliteit ondersteunen) en over te stappen op het gebruik van applicaties die deze functionaliteit wel bieden en voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen (o.a. op het gebied van privacy en beveiliging).

Vernietiging van zakelijke chatberichten op telefoons/in commerciële chatapplicaties mag pas worden uitgevoerd na vaststelling van de selectielijst én na archivering van deze berichten in een door de organisatie beheerd systeem en/of omgeving.